

Grote grazers op Schier

Wellicht grazen er op termijn edelherten, runderen en paarden in de duinen op Schiermonnikoog.

HALBE HETTEMA

Er staat een stormachtige wind. Het zand van de lage duintjes stuift over de lage begroeiing in een omrasterd stuk natuurgebied. „Kijk”, wijst Otto Overdijk, beheerder van nationaal park Schiermonnikoog, „dit is precies wat we beogen met het nieuwe beheerplan.”

In het gebied dat hij laat zien, is vijftien jaar geleden het bos gekapt. Een paar jaar later zijn in het omrasterde duinterrein Soay-schapen ingezet bij wijze van bezaaiingsexperiment.

Het blijkt te werken. De kudde houdt de verruiging en de groei van nieuw bos tegen. „Als we niks doen, wordt het hele duingebied van het eiland bos. Daarmee verliezen we te veel van de oorspronkelijke natuurwaarden”, stelt Overdijk.

Het idee om grote grazers in te zetten is een van de in het oog springende zaken uit het nieuwe beheer- en inrichtingplan van het nationaal park, dat donderdag in concept aan de eilander bevolking is voorgelegd. Natuurmonumenten speelt als beheerder met dit plan in op de eisen die de aanwijzing als Natura 2000-gebied stelt. Daarbij gaat het om het creëren van goede omstandigheden voor kwetsbare vogelsoorten, zoals de blauwe kiekendief, de tuit en de velduil.

Zulke vogels blijven weg als hun leefgebied te sterk begroeid is. Toch is het niet zo dat Natuurmonumenten helemaal geen bos

Schiermonnikoog wordt in de toekomst mogelijk het domein van grote grazers.

wil op het eiland. „Er mag hier best bos zijn”, volgens Overdijk, „maar niet overal.” Het beheerplan dient immers ook de toerist, stelt de beheerder. Mensen die gebruik maken van de ruiterspaden, moeten hun ritjes door bossen kunnen blijven maken.

Het begrazingsexperiment zal voor de natuurliefhebbers gunstig uitpakken, voorspelt Overdijk. Er komen klaphekjes in de omheining. Mensen moeten er heerlijk kunnen rondstruinen.

Op welke schaal en met welke dieren de begrazing precies wordt uitgevoerd, zal volgend jaar duidelijk worden. Dan moet Natuurmonumenten de plannen klaar hebben. De gedachten gaan op voorhand uit naar paarden, runderen en edelherten.

Daarnaast krijgt Schiermonnikoog de nu zo goed als uitgestorven konijnen terug. Er loopt

Als we niks doen, wordt het hele duingebied van het eiland bos

een onderzoek naar de mogelijkheden voor het uitzetten van dieren die resistent zijn tegen de be-

kende konijnenziekten.

Een ander belangrijk onderdeel van het nieuwe beheerplan is het doorbreken van de vijftig jaar oude, 9 kilometer lange stuifdijk. Doordat het zeewater nooit meer het achtergelegen gebied inkomt, verruigt het ook hier.

Nu zijn het nog de duindoorns, met hun prachtige oranje bessen, die hier het beeld bepalen. Maar op den duur krijgt ook het bos in dit gebied de overhand. Het idee is om ter hoogte van de plaatselijk bekende derde slenk een brede doorbraak te maken in de stuifdijk.

Bij hoog water ontstaat er dan een zogenoemde 'wash-over'. Het water van de Noordzee krijgt vrij spel om over land zijn weg te zoeken naar de Waddenzee. Daarmee wordt het natuurlijke systeem hersteld, vertelt Overdijk.

Een eindje voorbij de stuifdijk, laat hij bij de vierde slenk zien wat er dan gebeurt. Een sterk meanderende stroom zoekt zijn weg van het Noordzeestrand, dwars door het brede groene strand en de kwelder naar de Waddenzee. Bij overstroming is het gevolg dat het zeewater enorme hoeveelheden zand meevoert, waardoor de kwelder een stuk hoger komt te liggen. Zo zijn er positieve effecten voor een dynamische natuur en tegelijk wapent het gebied zich tegen een rijzende zeespiegel.

Natuurmonumenten streeft een behoedzame aanpak na, stelt Overdijk. „We onderzoeken waar en op welke schaal dit kan. Daarbij staat voorop dat de veiligheid gewaarborgd blijft. We doen dit natuurlijk niet op een plaats die bedreigend kan zijn voor de mensen.”

„Als we niks doen, wordt het hele duingebied van het eiland bos”, zegt Overdijk, beheerder van nationaal park Schiermonnikoog.

FOTO'S CORNÉ SPARIDAENS